

Uchwała nr 102/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 27 września 2024 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr V/44/24 Rady Gminy w Brodach z dnia 30 sierpnia 2024 r. w sprawie przyjęcia szczegółowych zasad i trybu udzielania dotacji na prace związane z ochroną zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Iwona Kudła, Ewa Midura, Monika Różycka, Agnieszka Zarębska (sprawozdawca)

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.)

stwierdza nieważność uchwały nr V/44/24 Rady Gminy w Brodach z dnia 30 sierpnia 2024 r. w sprawie przyjęcia szczegółowych zasad i trybu udzielania dotacji na prace związane z ochroną zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków z powodu naruszenia art. 7 ust. 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702) w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.).

Uzasadnienie

Uchwała nr V/44/24 Rady Gminy w Brodach z dnia 30 sierpnia 2024 r. w sprawie przyjęcia szczegółowych zasad i trybu udzielania dotacji na prace związane z ochroną zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 5 września 2024 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu w dniu 27 września 2024 roku.

O terminie posiedzenia powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego z pouczeniem, że w posiedzeniu mogą uczestniczyć przedstawiciele podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art.18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W posiedzeniu Kolegium nie wzięli udziału przedstawiciele Gminy Brody.

W toku postępowania nadzorczego Kolegium stwierdziło w przedmiotowej uchwale istotne naruszenie prawa, które stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności.

Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

Przedmiotową uchwałą nr V/44/24 Rada Gminy w Brodach określiła zasady i tryb udzielania dotacji z udziałem środków z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków ustanowionego uchwałą nr 232/2022 Rady Ministrów z dnia 23 listopada 2022 r. przeznaczonych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie gminy Brody.

W §3 ust. 1-3 Rada Gminy w Brodach postanowiła, cyt.:

„§ 3. 1. W przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, udzielenie jej nastąpi w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących przepisach prawa tj. w:

- 1) rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art.107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.U.U.E.L 2023.2831 z dnia 15 grudnia 2023 r.),
- 2) rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art.107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. UE.L 2023.2832 z dnia 15 grudnia 2023 r.),
- 3) rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i art.108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz.U.U.E.L 352/9 z dnia 24 grudnia 2013 r.).

2. Wnioskodawca ubiegający się o udzielenie dotacji stanowiącej pomoc de minimis jest zobowiązany do przedstawienia wraz z wnioskiem o udzielenie dotacji:

- 1) wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w ciągu minionych trzech lat, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie, oraz
- 2) informacji określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. z 2024 r. poz. 40).

3. Pomoc de minimis o której mowa w punkcie 1, może być udzielana do dnia 30 czerwca 2031 r.”

Z informacji zawartych w piśmie Wójta Gminy Brody znak F.3021.54.2024 z dnia 24 września 2024 r. wynika, że projekt przedmiotowej uchwały został przedłożony Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który pismem znak DMP-1.530.1343.2024 z dnia 24 czerwca 2024 r.

złożył zastrzeżenia do projektu. W ocenie Kolegium zostały one uwzględnione w podjętej przez Radę Gminy w Brodach uchwale nr V/44/24.

Wójt Gminy Brody w ww. piśmie z dnia 24 września 2024 r. poinformował również, że projekt przedmiotowej uchwały Rady Gminy w Brodach nie został zgłoszony do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W związku z powyższym Kolegium wskazuje co następuje.

Na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Z zapisów badanej uchwały nr V/44/24 wynika, że w kręgu adresatów uchwały są również podmioty prowadzące działalność gospodarczą oraz działalność rolniczą, a udzielenie dotacji tym podmiotom może stanowić pomoc, o której mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. W odniesieniu do badanej uchwały należało zatem spełnić wymogi proceduralne określone w art. 7 ust. 3 i 3a ww. ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zgodnie z którymi projekt programu pomocowego (w tym przypadku projekt uchwały) przewidujący udzielanie pomocy de minimis podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (ust. 3) oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa (ust. 3a), które to organy w terminie 14 dni mogą przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy. Przywołany przepis ustawy nakłada na projektodawcę jednoznaczny obowiązek, którego niewypełnienie stanowi istotne naruszenie prawa – procedury podjęcia uchwały.

Projekt przedmiotowej uchwały Rady Gminy w Brodach nie został zgłoszony do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a zaniechanie wykonania tego obowiązku, wynikającego z przepisu prawa, pozbawiło ministra właściwego do spraw rolnictwa możliwości skorzystania z przysługującej mu ustawowo kompetencji do wyrażania zastrzeżeń na etapie procedowania projektu programu pomocowego, a w konsekwencji mogło nawet prowadzić do przyjęcia wadliwego merytorycznie aktu ustanawiającego program (wyrok WSA w Kielcach z dnia 29 grudnia 2022 r. sygn. akt I SA/Ke 302/22).

W związku z powyższym Kolegium Izby stwierdza, że podjęcie przedmiotowej uchwały nastąpiło z naruszeniem art. 7 ust. 3a ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej skutkujące koniecznością orzeczenia nieważności danego aktu w całości.

Mając powyższe na uwadze Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Damian Grzelka